

KAPU I.

Mi lehet a kapu mögött?

A modul szerzője: Kovács Erzsébet

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

4. ÉVFOLYAM



MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Bejárat, kapu, ajtó – Mi lehet mögötte?					
A	Mindenki elképzeli egy épületet, ez lehet valóságos vagy fantasztikus építmény is. A gyerekek az épület bejáratára (kapura vagy ajtóra) gondolnak. Mi a szerepe az ajtónak, kapunak? Miért fontos? Mit mitől választ el? Elmondják, ami eszükbe jut. A tanár egy nagy csomagolópapírra írja egy-egy szóval, amit a gyerekek mondanak. 5 perc	Egymás gondolatainak megismerése Asszociációs készség Fantázia	Önálló munka Egész osztály együtt – beszélgetőkör		Csomagolópapír, ragasztó, íróeszköz
B	Mindegyik gyerek rajzol egy ajtót, kaput vagy bejáratot, és ráírja a varázsigét, amelyre az kinyílik. A rajzokat a táblára teszik. 5 perc	Vizualitás Kreativitás Önkifejezés	Önálló munka	Rajzlap, rajzeszközök	Ragasztó
C	Mindegyik gyerek becsukja a szemét, és egy ajtóra, kapura gondol. Feláll, elképzeli, hogy ő az ajtó, a kapu, és eljátssza, hogy kinyílik, becsukódik. Egy papírcsíkra egy szóval ráírja, mi látható mögötte, ha kinyílik. A papírcsíkokat a táblára teszik. 5 perc	Fantázia Mozgásos kifejezés Kreativitás	Önálló munka	Rajzeszközök	Papírcsíkok, ragasztó

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/b Aki bemegy, és aki bent van					
A	A gyerekek húznak egy-egy szókétyát. A párok megkeresik egymást, majd jelenetet rögtönöznek, amelyben az egyik szereplő szeretne bemenni oda, ahol a másik tartózkodik. Ez nem megy könnyen, de végül sikerül. 10 perc	Szimulációs játék Jelenet létrehozása Együttműködés Kreativitás	Páros munka – dramatizálás	D1 (Szókétyák)	P1 (Feladatleírás)
B	A gyerekek húznak egy-egy szókétyát. A párok megkeresik egymást. Rövid párbeszédet írnak, amelyben az egyik szereplő szeretne bemenni oda, ahol a másik tartózkodik. Ez nem megy könnyen, de végül sikerül. 10 perc	Közös alkotás Szövegalkotás Kreativitás Együttműködés	Páros munka	D1 (Szókétyák) Papír, íróeszközök	P1 (Feladatleírás)
I/c Bemutatás, csoportalkotás					
A	A párok előadják a jeleneteket. A többiek kitalálják, hol játszódik a jelenet, és megfigyelik, mit tett és hogyan viselkedett a kint lévő szereplő, amikor bement az adott helyre. Azok a párok, amelyeknek a helyiségei egy épületben vannak, csoportot alkotnak. A tanár által kiválasztott csoport mondja meg a választ. Egy-egy gyerek felírja a válaszokat a csomagolópapírra vagy a táblára. Mindenki választ egy színt. 15 perc	Alkotások bemutatása Dolgok, tulajdonságok megfogalmazása, feljegyzése Csoportalkotás Előadói készség Egymásra figyelés	Páros munka – bemutatás Kooperatív tanulás – szóforgó	Íróeszközök	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A párok felolvassák a jeleneteket. A többiek kitalálják, hol játszódik a jelenet, és megfigyelik, mit tett és hogyan viselkedett a kint lévő szereplő, amikor bement az adott helyre.</p> <p>Azok a párok, amelyeknek a helyiségei egy épületben vannak, csoportot alkotnak. A tanár által kiválasztott csoport mondja meg a választ.</p> <p>Egy-egy gyerek felírja a válaszokat a csomagolópapírra vagy a táblára.</p> <p>Mindenki választ egy színt.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Alkotások bemutatása</p> <p>Dolgok, tulajdonságok megfogalmazása, feljegyzése</p> <p>Csoporttalkotás</p> <p>Előadói készség</p> <p>Egymásra figyelés</p>	<p>Páros munka – bemutatás</p> <p>Kooperatív tanulás – szóforgó</p>	Íróeszközök	
II. AZ ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Egy épületben vagyunk – csoportnapló					
A	<p>A csoportok lerajzolják az épületük kapuját egy félbehajtott A/3-as lap külső felére. Föléje írják az épület nevét; ez egyúttal a csoport neve is. A kapura ráírják (mindegyik gyerek a választott színnel) azt a négy pozitív tulajdonságot, amellyel a csoport tagjai mind rendelkeznek.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>Közös kapu megalkotása</p> <p>Saját pozitív tulajdonságok megfogalmazása</p> <p>Önkifejezés</p>	<p>Kooperatív tanulás – kerekasztal</p>	Rajzeszközök	<p>P2 (Csoportnevek: Iskola, Színház, Kastély, Otthon, Orvosi rendelő, Áruház)</p> <p>A/3-as rajzlapok (csoportonként 1)</p>
B	<p>A csoport nevét (amely a közös épület neve) felírják egy lapra. A gyerekek meghatározzák, hogy ők kik (mi a szerepük) a közös épületben. A csoport neve alá írják (a választott színükkel) a szereplőket, megnevezve egy-egy pozitív tulajdonságukat is.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>Saját pozitív tulajdonságok megfogalmazása</p> <p>Önkifejezés</p>	<p>Önálló munka</p>	Színes ceruzák	<p>A/4-es rajzlapok (csoportonként 1)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Labirintus					
A	A bejárat mögött lehet egy labirintus is. Mindegyik csoporttag kap egy labirintust. Ha megtalálta a kivezető utat, beragasztja a megoldást a csoportnaplóba. A csoport kapujára/lapjára írják azokat a tulajdonságokat, amelyek ahhoz kellettek, hogy kitaláljanak a labirintusból. 5 perc	Egy labirintus megismerése, megoldása Figyelem	Önálló munka	D2 (Labirintusok) Színes ceruza	
B	A bejárat mögött lehet egy labirintus is. Mindegyik csoporttag kap egy labirintust. Ha megoldotta, választott színével (szereplőként) aláírja a nevét. 5 perc	Egy labirintus megismerése, megoldása Figyelem	Önálló munka	D2 (Labirintusok) Színes ceruza	
II/c Alkotás – labirintus rajzolása					
A	A csoportok egy kockás lapon labirintust készítenek, amelyet négy irányból rajzolnak a csoporttagok. 10 perc	Labirintus készítése Kreativitás Együttműködés	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Ceruzák	P3 (A labirintusrajzolás szempontjai) Kockás lapok
B	A gyerekek közösen rajzolnak egy nagy labirintust a csomagolópapírra. 10 perc	Labirintus rajzolása Kreativitás Együttműködés	Csoportmunka – közös alkotás	Ceruzák	P3 (A labirintusrajzolás szempontjai) Csomagolópapírok
C	Mindegyik csoporttag saját labirintust készít, majd közösen kiválasztják, hogy melyiket adják (vagy mind a négy labirintust) a másik csoportnak. 10 perc	Kreativitás	Önálló alkotás Csoportmunka – megbeszélés	Ceruzák	P3 (A labirintusrajzolás szempontjai) Papírok

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Kérdések a labirintusban					
A	A csoportok kitalálnak négy (illetve három vagy öt) feladatot, attól függően, hogy hány tagja van a mellettük lévő csoportnak, amelynek majd a feladatokat adják. A gyerekek olyan típusú feladatokat készítenek, amelyekről azt gondolják, hogy a másik csoport egy-egy tagja ügyes abban a témában, és meg tudja oldani. 10 perc	Feladatok kitalálása, leírása Kreativitás Együttműködés Mások szempontjainak ismerete, figyelembevétele	Csoportmunka – megbeszélés	Ceruzák	
B	A csoportok kitalálnak négy (illetve három vagy öt) feladatot, attól függően, hogy hány tagja van a mellettük lévő csoportnak, amelynek majd a feladatokat adják. A tanár segít abban, hogy milyen típusú feladatokat készítsenek (erőt igénylő, rajzos, logikai, irodalmi, énekes, dramatikus, sportos stb.). 10 perc	Feladatok kitalálása, leírása Kreativitás Együttműködés	Csoportmunka – megbeszélés	Ceruzák	
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a A feladatok megtalálása, megoldása a labirintusokban, kitalálás a labirintusból					
A	A csoportok megkapják a mellettük lévő csoport labirintusát. Mindegyik gyerek saját, választott színű ceruzájával rajzolja az utat a labirintusban. Felváltva rajzolnak, a társuk által elkezdett vonalat folytatva. Ha a csoport eljutott a feladatokig, elosztja, ki melyik feladatot oldja meg. A csoport segíthet a megoldásban, de először mindenki egyedül próbálkozzon. Ha mindet megoldották, elkezdhetik rajzolni a labirintusból kivezető utat. 15 perc	Együttműködés Segítségnyújtás Feladatmegoldás	Kooperatív tanulás – kerekasztal Csoportmunka	Választott színű ceruza	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/b A feladatmegoldások ellenőrzése					
A	A csoportok választanak egy-egy „ellenőrt”, aki megvizsgálja, hogy az általuk készített feladatokat hogyan oldotta meg a másik csoport. A többiek a helyükön maradnak, és megoldásaikat megmutatják az ellenőröknek. 10 perc	A megoldások ellenőrzése Együttműködés	Kooperatív tanulás – „Egy megy, három marad”		
B	A tanár kisorsolja, hogy csoportonként melyik tanuló mutassa be a saját megoldását. A feladatot készítő csoport tagjai közösen ellenőrzik a megoldást. 10 perc	A megoldások ellenőrzése Szereplés a közösség előtt	Csoportmunka – megbeszélés		
C	A csoporttagok megbeszélik, melyik feladatmegoldást mutassák meg a közösségnek. A feladatot készítő csoport tagjai közösen ellenőrzik a megoldást. 10 perc	A megoldások ellenőrzése Szereplés a közösség előtt	Csoportmunka – megbeszélés		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/c Értékelés					
A	A tanár kérdéseket tesz fel a csoportoknak a foglalkozásról. A csoporttagok megbeszélik a válaszokat, majd a tanár kisorsolja, hogy csoportonként melyik tanuló válaszoljon. 10 perc	Lezárás Együttműködés Önértékelés	Kooperatív tanulás – diákkvartett		P4 (Kérdések) Szókártyák (csoportnevekkel és színekkel)
B	Mindegyik gyerek leír öt olyan ajtót, amelyen szívesen és bátran megy be, és egyet, amelyen nehezebben, félve tud bemenni. A csoporttagok megosztják egymással írásaik tartalmát, és ötleteket adnak arra, hogyan lehet bátrabban bemenni az adott ajtón. 10 perc	Önismeret fejlesztése Segítségnyújtás	Önálló munka – gyűjtőmunka Kooperatív tanulás – forgószínpad	Íróeszköz	Üres lapok (tanulónként 1)
C	A csoporttagok közösen megvizsgálják, hogy a foglalkozás során hasznosították-e azokat a pozitív tulajdonságokat, amelyeket a kapujukra/lapjukra írtak. Összegyűjtik az általuk felhasznált tulajdonságokat. 10 perc	Önértékelés	Csoportmunka – megbeszélés, gyűjtőmunka	Íróeszköz	Üres lapok (tanulónként 1)

TANÁRI MELLÉKLET

P1 FELADATLEÍRÁS

Mindegyik gyerek húz egy kártyát. A kártya száma alapján megkeresi a párját, páratlan számok esetében a nagyobb páros számú kártya tulajdonosát kell keresnie. Fontos, hogy a szám mellett lévő szót ne mondják ki hangosan, nehogy a többi gyerek meghallja, milyen szavak szerepelnek a kártyán. Ez akkor lesz fontos, amikor meg kell fejteni a párok játékeit.

Jelenet: Az egyik szereplő be akar menni a helyiségbe, a másik már bent van. A jelenetet úgy alakítsák a gyerekek, hogy a helyszín megnevezése nélkül a bemenetelből és a párbeszédből kiderüljön, melyik helyszín szerepelt a kártyájukon (hol játszódik a jelenet).

P2 CSOPORTNEVEK

Iskola, Színház, Kastély, Otthon, Orvosi rendelő, Áruház

P3 A LABIRINTUSRAJZOLÁS SZEMPONTJAI

A II/d feladat A változatához: A labirintus közepén legyen egy kör, amelyben annyi szám szerepel, ahány gyerek van abban a csoportban, amelynek a labirintust készítik. Ezek a számok jelzik azokat a feladatokat, amelyeket a másik csoport tagjainak meg kell oldaniuk. Először a feladatokhoz kell eljutniuk a labirintusban, és a feladatok megoldása után indulhatnak kifelé a labirintusból. A feladatok leírása a labirintus rajza alatt szerepel, beszámozva.

II/d feladat B változatához: Négy oldalról indítják a rajzolást. A labirintus közepén legyen egy kör, amelyben annyi szám szerepel, ahány gyerek van abban a csoportban, amelynek a labirintust készítik. Ezek a számok jelzik azokat a feladatokat, amelyeket a másik csoport tagjainak meg kell oldaniuk. Először a feladatokhoz kell eljutniuk a labirintusban, és a feladatok megoldása után indulhatnak kifelé a labirintusból. A feladatok leírása a labirintus rajza alatt szerepel, beszámozva.

A tanulók megbeszélik, ki rajzolja a középpontba vezető utat, illetve a kivezetőt. A többiek az elterelő utakat rajzolják.

P4 KÉRDÉSEK

Mi sikerült jól ma?

Mire volt szükséged a kapott feladat megoldásához?

A labirintusba bevezető vagy kivezető út volt jobb? Miért?

Milyen érzés volt a labirintusban lenni?

Milyen érzés volt, amikor eltévedtél?

Vajon ugyanaz az ember ment be a labirintusba, mint aki kijött? Vagy: Változik-e valaki attól, hogy megjárta egy labirintust vagy nem?

Szerintetek a labirintuson miért nincs ajtó?

Hogyan tudtatok együttműködni?

Sikerült-e a másik csoportnak személyre szóló feladatokat adni?

Mi az, ami nem sikerült? Mi hiányzott ahhoz, hogy sikerüljön?